

CẦN LÀNH MẠNH HÓA MÔI TRƯỜNG ĐẦU TƯ VÀ HỢP TÁC VỚI NƯỚC NGOÀI

NGUYỄN THƯỢNG MINH

Trong khuôn khổ của chính sách kinh tế "mở" nhiều tổ chức kinh tế nước ngoài đã đến làm ăn và đặt văn phòng đại diện (VPDD) tại Thành phố Hồ Chí Minh. Đến nay Thành phố Hồ Chí Minh có trên 200 VPDD được cấp giấy phép hoạt động và trên 200 VPDD khác đang hoạt động mà chưa được cấp giấy phép.

Đề hướng các VPDD hoạt động đúng theo luật pháp của Việt Nam, vừa qua Bộ Thương mại và Du lịch cùng với Ủy ban Nhân dân TP.HCM đã tiến hành kiểm tra 50/200 VPDD có giấy phép và 60/200 VPDD chưa có giấy phép. Trên cơ sở đó ngày 25.7.1992 UBND Thành phố đã ra quyết định đình chỉ và phạt tiền đối với 20 VPDD. Tất cả VPDD này hoạt động chưa có giấy phép. Trong đó, nếu phân theo quốc tịch thì Singapore: 6, Hồng Kông: 6, Đài Loan: 4, Thái Lan: 1, Nam Triều Tiên: 1, Úc: 1 và Nhật 1 VPDD bị đình chỉ hoạt động và phải chịu nộp phạt, mức nộp phạt của mỗi VPDD phổ biến là 1.000 USD hoặc 2.000 USD, có 2 VPDD nộp phạt với mức 3.000 USD và 1 VPDD nộp phạt 5.000 USD.

Những VPDD này bị đình chỉ và chịu nộp phạt vì đã vi phạm các văn bản nhà nước như Nghị định 382/HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng về hoạt động của VPDD và Thông tư 04 của Bộ Thương mại và Du lịch hướng dẫn thực hiện ND này; Nghị định 389/HĐBT của Hội đồng Bộ trưởng về việc thuê nhà và thuê lao động đối với người nước ngoài, người gốc Việt Nam định cư ở nước ngoài lưu trú tại Việt Nam và Thông tư 03 của Liên Bộ Xây dựng - Lao

động TBXH - Nội vụ - Tài chính hướng dẫn thực hiện ND này; và Quyết định số 752/UB-QĐ của UBND TP.HCM về hoạt động của VPDD thường trú của các tổ chức kinh tế nước ngoài tại TP.HCM.

Theo các văn bản này, đối tượng được xét cấp giấy phép đặt VPDD gồm tất cả các tổ chức kinh tế và cá nhân nước ngoài có liên hệ với các tổ chức kinh tế, thương mại VN về các lãnh vực:

- Kinh doanh xuất nhập khẩu hàng hóa.
- Đầu tư.
- Ngân hàng, tài chính.
- Giao thông vận tải và bưu điện.
- Hợp tác khoa học kỹ thuật.
- Du lịch và dịch vụ.

Trong từng lĩnh vực hoạt động trên đây, các tổ chức kinh tế và cá nhân nước ngoài còn phải đáp ứng những điều kiện cụ thể do phía Việt Nam đặt ra thì mới được đặt VPDD, cụ thể một số mặt sau đây:

- Đối với hoạt động trong lĩnh vực kinh doanh xuất nhập khẩu hàng hóa, bên nước ngoài phải:

+ Đã có quan hệ thương mại với các tổ chức kinh tế VN được quyền trực tiếp xuất nhập khẩu trong thời gian không dưới 02 năm.

+ Nhập khẩu hàng của VN không dưới 2 triệu USD/năm trong đó ưu tiên đối với hàng VN khuyến khích xuất khẩu.

- Đối với việc thuê nhà, TT số 03/TTLB cũng đã quy định rằng tất cả những người nước ngoài vào VN đều có quyền thuê nhà để ở, làm việc, với một trong các điều kiện là: có giấy phép đầu tư do UBND về hợp tác đầu tư cấp; có giấy phép làm

đại diện cho các công ty thương mại nước ngoài do Bộ Thương mại và Du lịch cấp.

- Đối với việc thuê nhân viên người VN, bên nước ngoài chỉ được thực hiện sau khi có giấy phép mở VPDD và phải được thực hiện thông qua công ty dịch vụ được UBND Thành phố chỉ định.

- Đối với việc treo bảng hiệu, bên nước ngoài chỉ được thực hiện khi hoàn tất thủ tục đăng ký của Sở Kinh tế đối ngoại và chỉ được treo bảng hiệu đúng danh xưng ghi trong giấy phép.

- VPDD không đủ tư cách pháp nhân trọn vẹn để tự mình ký kết các hợp đồng kinh tế và chịu trách nhiệm như 1 bên đương sự trong hợp đồng.

Tóm lại, các VPDD bị đình chỉ hoạt động vì không tuân theo các quy chế hoạt động của VPDD tại VN, chủ yếu là: đặt trụ sở, treo bảng hiệu, thuê nhân viên VN, sử dụng danh thiếp để quảng cáo, ký kết các hợp đồng kinh tế, tiến hành những hoạt động kinh tế, khi chưa có giấy phép mở VPDD. Diễn hình như sau:

1. Lion Track Co Ltd: Văn phòng đặt tại số 458 Điện Biên Phủ, Q.10 do ông William Chan làm giám đốc, thuê người đứng tên mua nhà, mua xe; Liên doanh không có giấy phép đầu tư với Tanimex Tân Bình, thuê hơn 30 nhân viên VN, trong khi chưa có giấy phép mở VPDD.

2. Seawood Pte Ltd: Văn phòng đặt tại số 308 Lê Văn Sĩ, P.1, Q.TB, do ông Peter phụ trách, thuê 5 nhân viên, thuê người đứng tên xe con. Trước đây nhà

nước đã có công văn trả xuất ông Peter, đầu năm 1991 Seawood bị nhà nước tịch thu hơn 10.000 thùng bia do buôn bán bất hợp pháp, kinh doanh gỗ và soi mây qua Công ty XNK Ph. Yên khoảng 2 triệu US năm 1991 và 1 triệu US năm 1992 ... trong khi chưa có giấy phép.

3. Asian Fan Development Ltd: Văn phòng số 120 Nguyễn Tr. Minh Khai, Q.3, do ông Thomas Thang phụ trách thuê 5 nhân viên, đầu tư s. mục tiêu: biến giấy phép xây dựng "Trung tâm dịch vụ thông tấn báo chí" thành khách sạn cao cấp 50 phòng.

4. Kenton Investments Ltd, văn phòng số 8 Đồng Khởi, Q.1. Công ty có văn phòng nhằm triển khai dự án đầu tư theo giấy phép số 145/GP ngày 7/12/1991 xây dựng khách sạn 4 sao 500 phòng tại số 78-80 Đồng Du. Đối tác phía Việt Nam theo dự án này là Tổng Công ty xây dựng số 1 - Bộ XD dựng. Hai bên đã ngừng thực hiện dự án này từ tháng 10/91, nhưng văn phòng vẫn tồn tại với 6 nhân viên làm việc.

Những điều rút ra từ việc 20 VPDD bị đình chỉ hoạt động là:

- Đối với các đơn vị kinh tế, cá nhân nước ngoài muốn làm ăn với VN, cần phải "Nhập gia tùy tục", thụ sự tôn trọng luật pháp VN làm ăn trung thực, đúng đắn thì mới hợp tác với nhau lâu dài và đôi bên mới cùng có lợi.

- Đối với các đơn vị kinh tế trong nước: Việc hợp tác làm ăn với các đơn vị kinh tế, cá nhân nước ngoài, trong điều kiện kinh tế "mở" là tất yếu, nhưng phải hết sức thận trọng, không nên chạy theo

lợi ích trước mắt mà làm sai luật pháp để cho các công ty nước ngoài mượn danh nghĩa của mình lũng đoạn nền kinh tế nước ta.

- Đối với các cơ quan làm luật và các cơ quan giám sát việc thi hành luật thì qua việc xử lý các VPDD lần này cũng đặt cho ta nhiều vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu, giải quyết. Điểm nổi bật nhất là các văn bản về hoạt động của VPDD nêu trên, nhiều chỗ

còn chung chung, sơ hờ. Ví dụ điều 3 của Quyết định số 752/UB-QĐ của UBNDTP.HCM ghi rõ: "Các tổ chức kinh tế nước ngoài chưa hoặc không có nhu cầu mở VPDD tại TP.HCM vẫn được phép quan hệ giao dịch, ký kết hợp đồng với các tổ chức kinh tế Việt Nam" chính điều này đã biện minh cho việc hoạt động sai trái của các cơ quan kinh tế nước ngoài. Khi phát

hiện ra sai trái, các cơ quan giám sát việc thi hành luật không biết kiểm họ ở đâu, muốn phong tỏa tài khoản cũng không được vì không có VPDD thì lấy đâu tài khoản mà phong tỏa.

Hiện nay ở Thành phố còn trên 200 VPDD chưa có giấy phép hoạt động, vừa qua ta mới kiểm tra 60 VPDD trong số đó. Số còn lại phải giải quyết như thế nào? Vấn đề đó thực sự

không đơn giản, đòi hỏi phải được quan tâm nghiên cứu, giải quyết đúng mức, để lành mạnh hóa môi trường đầu tư và hợp tác với nước ngoài của Thành phố, khuyến khích các nhà đầu tư và những doanh nhân nước ngoài, làm ăn trung thực, thật sự an tâm khi đến với ta.

NTM

■ THÀNH LẬP CỤC HÀNG KHÔNG DÂN DỤNG VIỆT NAM

Ngày 30-6-1992 Hội đồng Bộ trưởng đã ra nghị định số 242 - HĐBT thành lập Cục Hàng không dân dụng Việt Nam (CHKDDVN) trực thuộc Bộ Giao thông Vận tải và Bưu điện. Nghị định nêu rõ những nhiệm vụ và quyền hạn của CHKDDVN và một số vấn đề về tổ chức ngành hàng không dân dụng. Theo nghị định, một số những nhiệm vụ và quyền hạn của CHKDDVN như sau:

- Xây dựng chiến lược phát triển, kế hoạch dài hạn và 5 năm của ngành hàng không dân dụng Việt Nam.

- Xây dựng các dự án luật, pháp lệnh, các văn bản dưới luật về hàng không dân dụng Việt Nam.

- Tổ chức hợp tác quốc tế về hàng không dân dụng. Đề xuất với Bộ trưởng Bộ Giao thông Vận tải và Bưu điện và với Chủ tịch HĐBT việc tham gia (hoặc không tham gia) các tổ chức, công ước quốc tế, việc ký các hiệp định, nghị định thư về hàng không dân dụng. Tham gia với các cơ quan có thẩm quyền của HĐBT để xem xét giấy phép hợp tác đầu tư, giấy phép kinh doanh trong lĩnh vực hàng không dân dụng.

- Quản lý nhà nước về không lưu, các đường hàng không, cảng hàng không, sân bay dân dụng theo pháp luật và theo quy hoạch đã được duyệt. Quản lý nhà nước trực tiếp các doanh nghiệp vận chuyển hàng không, từng bước xây dựng Công ty hàng không Việt Nam (Vietnam Airlines) thành hãng hàng không quốc gia đủ sức thực hiện nhiệm vụ được giao.

- Được Bộ Tài chính ủy nhiệm thu các loại lệ phí hàng không do nhà nước quy định.

■ HƯỚNG DẪN THỰC HIỆN QUY CHẾ BẢO ĐẢM AN TOÀN TRONG KINH DOANH TIỀN TỆ - TÍN DỤNG.

Ngày 6-7-1992 Ngân hàng nhà nước Việt Nam đã ban hành thông tư số 10/TT - NH5 hướng dẫn thực hiện Quy chế bảo đảm an toàn trong kinh doanh tiền tệ - tín dụng đối với các tổ chức tín dụng.

Nội dung chính của thông tư này như sau:

Các tổ chức tín dụng (ngân hàng thương mại quốc doanh, cổ phần, ngân hàng liên doanh và chi nhánh ngân hàng nước ngoài...) phải duy trì vốn điều lệ thực có không nhỏ hơn mức vốn điều lệ do Ngân hàng nhà nước Việt Nam công bố. Tổ chức tín dụng được phép cho cổ đông của mình chuyển nhượng cổ phần, nhưng nếu mức chuyển nhượng lớn hơn 15% vốn điều lệ thực có thì phải được Ngân hàng nhà nước Việt Nam chấp thuận bằng văn bản. Tỷ lệ giữa vốn tự có so với tài sản có tối thiểu là 5% (vốn tự có phải trừ đi lỗ kinh doanh và số giảm tài sản cố định). Mức vốn huy động tối đa của tổ chức tín dụng nhỏ hơn hoặc bằng 20 lần vốn tự có, riêng HTX tín

dụng được huy động nhỏ hơn hoặc bằng 10 lần vốn tự có. Tổ chức tín dụng cho vay một khách hàng (kể cả tư nhân) không quá 10% vốn tự có và cho vay 10 khách hàng có dư nợ lớn nhất không quá 30% tổng dư nợ của tổ chức tín dụng. Tổ chức tín dụng được dùng vốn tự có làm nguồn để hùn vốn liên doanh và mua cổ phần...

■ THỰC HIỆN CHẾ ĐỘ KIẾN TRÚC SƯ TRƯỞNG Ở TP. HÀ NỘI VÀ TP. HỒ CHÍ MINH.

Xuất phát từ yêu cầu công tác quản lý xây dựng cơ bản ở TP. Hà Nội và TP.HCM, ngày 13.7 Chủ tịch HĐBT đã ra quyết định cho phép UBNDTP Hà Nội và TP.HCM thực hiện quy chế kiến trúc sư trưởng thành phố trực thuộc UBND mỗi thành phố. Kiến trúc sư trưởng thành phố do Chủ tịch HĐBT bổ nhiệm theo đề nghị của Chủ tịch UBNDTP và ý kiến thỏa thuận của Bộ trưởng Bộ Xây dựng, Bộ trưởng - Trưởng ban Tổ chức cán bộ của chính phủ.

■ PHÂN BỐ 830 TỈ ĐỒNG CỦA QUỸ SẮP XẾP LAO ĐỘNG VÀ GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM NĂM 1992.

Nhằm quản lý và sử dụng quỹ sắp xếp lao động và giải quyết việc làm của ngân sách nhà nước năm 92, vừa qua Chính phủ đã ban hành quyết định số 259/CT. Theo quyết định này 830 tỉ đồng của quỹ được phân bổ như sau:

. 350 tỉ để sắp xếp lại lao động trong khu vực nhà nước.
. 180 tỉ cho chương trình định canh định cư và xây dựng vùng kinh tế mới.

. 250 tỉ làm vốn cho vay các dự án nhỏ (trong đó 100 tỉ cho vay phát triển kinh tế gia đình ở các vùng kinh tế mới).

. 150 tỉ cho vay để giải quyết việc làm cho lao động thành phố, thị xã, khu công nghiệp.

■ ĐÌNH CHỈ HOẠT ĐỘNG 20 VĂN PHÒNG CÔNG TY NƯỚC NGOÀI Ở TP. HCM

Ngày 25.7 UBND Thành phố đã ra quyết định đình chỉ hoạt động 20 văn phòng công ty nước ngoài hoạt động trái phép tại TP. HCM. Những văn phòng này hoạt động kinh doanh nhưng chưa có giấy phép của Bộ Thương mại và Du lịch; có những công ty vi phạm những thủ tục về đầu tư trong việc liên doanh với các đối tác Việt Nam.

20 văn phòng bị đình chỉ hoạt động thuộc các Công ty: Sky-Gate Imex, Asian Fame Development, Link International, Worldtex, Yeston, Samho, Sungai Budi, Drea La, Hero Worshiffier, Sean Tech, Vanton, Lion Track, Vitra co, Seawood, AL.Lous International, Franco - Sino, Hotex, MS Service, Kenton Investment và Ocean Tours.